

AŽUTIMOS PE VRJAMA THAJ ŘOMANE FAMILJE

Ži akana či haznisarde pra but řomane familje o Ažutimos pe vrjama. Kodja bēzex-i, kê o ažutimos dikhēn le familje desja pozitivno thaj hasnovitno.

Te šaj haznin so maj but řomane familje o oferto kata Ažutimos pe vrjama, trobul te ašunen von pa kodja šansa thaj sî te primin la.

O Ažutimos pe vrjama trudil pe, te pretstavin o programo sastimaskê ekspertur (po egzemplo šavořēngê doktorja/doktorinje) vaj ekspertur kata socijalno sektoro (po egzemplo savetorskê centrura pala žuvlja) te sîkaven e hazna kaj len le familje. Le ekspertur sî te informirin le familje kaj egzistiril o Ažutimos pe vrjama thaj sî te sîkaven le familjengê če bari hazna avla len kata kado oferto.

SO ŠAJ KĚREN?

Le familje šaj te meldin pe vi korkořo ka Ažutimos pe vrjama. Bute ženengê sî vi kodja jek ažutipe kana jeg ženo kas von prinžanen (po egzemplo jeg familjako membro, jek komšija vaj komšinica, bućakê drugarja) preporučil o Ažutimos pe vrjama. **Anda kodja šaj khêlel svako jekh jek importantno rola:**

- Kêren svato avere familjenca pa kodja, kaj sî le anglune šavořēngê bēřa jek desja importantno trajoski faza, kaj sî len vi efetko pe šavořēngo sastimos bēřa palal.
- Mothon avere familjengê, kaj egzistiril o Ažutimos pe vrjama sar voluntarno thaj bilovengi ponuda.
- Motivirin vi avere familjen, te roden peskê ažutipe kana sî von ande phare trajoskê situacije. Te kêren kodja, avla kodo jeg sēmno zuralimasko!

Šaj te avel, kê vorta ande ćiri familja arakhadol jek žeji kaj sî khamni, vaj ande ćiri familja sî kak šavořo katar 0–3 bēřsengo. De tu godji, šaj kam vi tukê avela pomoćo kata Ažutimos pe vrjama mišto.

Najis kaj des dumo!

KAJ ARAKHĚS AŽUTIMOS PE VRJAMA?

Katka sî tu informacije pa o Ažutimos pe vrjama ande Austrija:

<https://www.fruehehilfen.at/netzwerke>

KONTAKT

Nationales Zentrum Frühe Hilfen (NZFH.at)

Stubenring 6, 1010 Wien

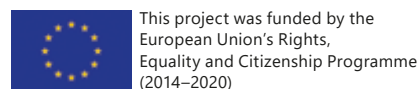
T: +43 1 515 61-0 | E: fruehehilfen@goeg.at

Medieninhaber: Gesundheit Österreich GmbH/
Nationales Zentrum Frühe Hilfen (NZFH.at)
Grafik: Katrin Pflieger; Fotocredits: © NZFH.at, Bruckmüller
Hersteller: Print Alliance HAV Produktions GmbH, 2540 Bad Vöslau

 Bundesministerium
Arbeit, Soziales, Gesundheit,
Pflege und Konsumentenschutz

Das österreichische Programm der Frühen Hilfen wird durch Bund, Länder sowie Kranken- und Pensionsversicherungsträger finanziert.

**Ažutimos pe vrjama
(Frühe Hilfen) –
Sasto Šavoři**

SO SÎ AŽUTIMOS PE VRJAMA?

De katar vuni bêrş egzistiril ande Austrija ande but becirkura „Ažutimos pe vrjama”.

O Ažutimos pe vrjama ažutil khamne řomnjan thaj familjen kas sî řavore kai sî ři karing trine bershengê. Kodo ažutimos sî **voluntarno** thaj **bilovengo**.

O projekto Ažutimos pe vrjama naj kak bući le rajendar (sar kaj sî kodja po egzemplo le řavorengo-thaj tēnmatango ažutimos), nego kêrel numa peski bući kana roden thaj řelin kodja le familje. Kodo buřel, le familje den decizija/odluka, te haznin kodo ažutimos aj naj len khanći te poćinen pala kodja.

PALA KASTE FORMIRISAJLO O PROJEKTO „AŽUTIMOS PE VRJAMA?”

Ažutimos pe vrjama kamel specifićno te ažutil kodole manuřengê, kaj sî len maj but pharimata.

Anda kodja ažutil Ažutimos pe vrjama po egzemplo kodole familjen kas sî desja xancî trajimaskê love vaj kas sî bare brige, kaj sî le deja thaj le dada ande bari kriza vaj kaj bijandilo lengo řavoro nasavalimasa.

Univar sî e situacija kadi, kê e dej thaj o dad numa pharimasa arakhēn jeg drom, jeg izlazo andaj nevi situacija vaj sî len bari dar kodolestar so kam ažukêrel len. Le razlogur řaj te aven desja diferentni. De vorta ande kasavi trajoski faza sî desja importantno le familje te aven dine dumo pe laři sama.

SOSTAR EGZISTIRIL O PROJEKTO „AŽUTIMOS PE VRJAMA?”

Kana sî le dejan thaj daden pharimata thaj but **brige**, athoska univar naj len řero te griřin kadja pala pengê řavore sar bi kamenas. Ande kasave ćore situacije sî kodja desja normalno.

Te na arakhēn von ažutimos, athoska kaća stresoski situacija řaj avel nasul thaj negativno vi palaj dej thaj pala dad thaj vi pala řavoro. Univar řikadol kodja řigate ande skurto vrjama, po egzemplo o řavoro ćipil bi ařaimasko vaj desja phares lel les e lindri (le uzrokura řaj te aven diferentni). Univar řaj te avel, kê khonik ći lel sama pe kaća djela, numa pala řavore řaj te avel o efekto desja nasul – vi pe lengo trajo bershā maj palal.

Ande kasave situacije le dejan thaj le daden butivar naj len dosta vrjama, te len sama pe pengo sastimos thaj ći po sastimos le řavoreřsko.

Řaj te avel kaj sî tu **puřimata**, po egzemplo pa kodja, sar des ćući le řavoreřs vaj kames te řanes sar te pravares le řavoreřs thaj sar barol o ćinořo aj ći řanes kas te puřes.

Anda sja kadala punktura sî miřto taj malado, te primin e dej thaj o dad ažutimos.

Univar e familja bari la thaj řaj ažutil la dejakê/le dadeskê thaj lel lendar kodolasa pharimos. Numa univar e familja naři ažutil, kê dur-i thaj sî vi la problemura vaj naj la vrjama vaj sî i la konfliktura. Pe kodola slućajura sî o Ažutimos pe vrjama jek laři alternativa.

SAR FUNKCINIRIL AŽUTIMOS PE VRJAMA?

Ka o Ažutimos pe vrjama diskutuil jek **„familjaki savetnica”** la familjasa pa kodja so trobul. Pe vuni slućajura řaj voj direktno te ažutil (po egzemplo te pherel kak anrago), pe aver slućajura řaj voj te ažutil kodolasa, te arakhēl kak malado than (po egzemplo pala `k psixoterapija, pala `k „Mutter-Kind Gruppe” vaj pala `k rano intervencija).

Sada-jek del e familja e decizija, so kamel te fajdil thaj so ći kamel te fajdil).

Importantno sî, te e familja thaj la familjaki savetnica vorbin mařkar peste puterdes paj situacija thaj pa sja le provokacije te řaj formiril pe jek paćamos mařkar so `l duj riga, kê pala kodja trobul kak řevdiya katar so `l duj riga. Numa pe kaća sama řaj arakhēl pe kak malado ažutimos.

Le infomacije paj familja ařen numa kaj familjaki savetnica. Te avela potrebno, te den pe informacije maj dur (po egzemplo te rodel pe maj jek aver ažutimasko serviso), athoska kêrel pe kodja numa la familjaka konsultacija.

Univar řigo naři arakhadol jekh dujto lařo thaj malado oferto thaj univar o maj lařo oferto naj ando regiono kaj sî pařê. Pe kodja sama zumavel la familjaki savetnica te arakhēl kak aver solucija.

